

CABARET

Sumari

1. Introducció

2. Propostes de treball prèvies a la funció de teatre

2.1. La gènesi de l'obra: *Goodbye to Berlin*

- L'autor: Christopher Isherwood
- Sinopsi de l'obra narrativa
- Activitats d'aprenentatge

2.2. El context històric

- La República de Weimar
- El Berlín dels anys trenta
- L'ascensió del nazisme
- Activitats d'aprenentatge

2.3. El context artístic

- El cabaret berlinès
- El Music Hall americà
- La versió cinematogràfica de 1972
- Activitats d'aprenentatge

2.4. La història de *Cabaret* a casa nostra

- Activitats d'aprenentatge

3. Propostes de treball posteriors a la funció de teatre

3.1. Exercicis sobre el contingut literal de l'obra

3.2. Activitats entorn del text, la música i l'escenografia

3.3. El caràcter actual de l'obra *Cabaret*

Propostes de treball diverses

3.4. Proposta cinematogràfica com a font de recursos didàctics complementaris

4. Bibliografia i webgrafia

1. Introducció

El musical *Cabaret* és una obra sobradament coneguda i reconeguda per la major part de públic adult, en bona part gràcies a la popularitat que va assolir la versió cinematogràfica protagonitzada per Michael York i Liza Minnelli l'any 1972, guanyadora de vuit *Oscars*, entre els quals l'atorgat a la millor actriu (Liza Minnelli) i el destinat al millor director (Bob Fosse). Des d'aleshores, *Cabaret* ha esdevingut un referent cultural i una icona en l'imaginari col·lectiu dels espectacles que s'inscriuen en el gènere del teatre musical.

Però davant del possible desconeixement de l'obra per part de l'alumnat, convé defugir una mirada frívola del seu contingut argumental. És important, doncs, acompanyar l'alumnat en l'acostament al context que envolta l'aparició de l'obra narrativa *Berlin Stories*, gènesi de la posterior adaptació al gènere teatral.

Com sol ser habitual en aquesta mena de materials didàctics, es preveuen dos grans blocs de propostes de treball:

- **Propostes prèvies a la funció de teatre**

Les propostes didàctiques pensades per a abans d'anar al teatre són especialment rellevants. La finalitat és la creació d'un context cultural de l'obra que potencii entre l'alumnat una major capacitat de comprensió del missatge dramàtic. Que els joves espectadors puguin fer una lectura més rica, més comprensiva, d'allò que s'exposa a dalt de l'escenari. Que comprenent millor l'obra la puguin gaudir més. De la mà de la interpretació personal amb fonament hi va agafada l'oportunitat de l'estimulació del gust pel teatre i, en definitiva, el foment de la sensibilització artística i cultural. S'aprèn a caminar caminant, i s'aprèn a valorar el teatre anant al teatre; convé, no obstant això, crear unes condicions de recepció favorables que ens aportin garanties d'èxit. Portem-los al teatre, sí, però portem-los-hi mínimament preparats.

- **Propostes posteriors a la funció de teatre**

L'aparell didàctic que aquesta guia us ofereix per després d'haver anat al teatre es proposa, en primera instància, evitar penalitzar amb tasques escolars feixugues —de tall tradicional— la satisfacció que puguin tenir els alumnes d'haver gaudit d'una representació teatral que els ha de resultar interessant. Us presentem un ventall de possibilitats per dur a terme, entenent que sereu vosaltres, el professorat, qui triarà allò que sigui més convenient als vostres alumnes i descartarà, a la vegada, el que no encaixi en la vostra dinàmica educativa. Que ningú pugui dir que el "sentir-se a gust" al teatre es castiga posteriorment amb una rècula d'exercicis que fan perdre les ganes de tornar a posar els peus en una

platea. Mirem que l'esforç que es demanem sigui gratificant, que contribueixi a esprémer el sentit de l'obra teatral, a entendre allò que comunica, allò que ens interpel·la, que ens emociona, que ens fa pensar, que ens fa sentir-nos més reflexius i més humans.

ESO i BAT

Hem marcat cada un dels elements i de les activitats d'aquesta guia amb la icona **ESO** quan ens dirigim als estudiants de la secundària obligatòria, i ho hem fet amb la icona **BAT** quan pensem en propostes per a l'alumnat de batxillerat. En alguns casos veureu de costat ambdues etiquetes **ESO** **BAT**; vol dir que els elements que van a continuació poden ser tan útils o adaptables a la capacitat d'aprenentatge de l'alumnat de l'ESO com el de batxillerat; es tracta d'activitats versàtils que permeten una realització de dificultat múltiple.

Cal afegir, a més, l'existència d'una tercera icona que identifica les propostes pensades per fer en **grup**. Ens referim a la icona **G**.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES EDUCATIVES

La línia de treball didàctic que us proposem s'emmarca en un tractament que té com a horitzó el desplegament de les anomenades competències bàsiques educatives. Per tant, sovint les activitats formulades tindran un caràcter complex, és a dir "competencial", en el sentit de generar actuacions per part de l'alumnat que exigeixin l'articulació d'habilitats, requisits, coneixements o procediments diversos. Es defugen, doncs, els processos mecànics o repetitius.

Val a dir, a més, que les propostes que fem interessen matèries ben diverses, com ara la Llengua i la Literatura, la Història, la Música, l'Anglès i l'Alemanys (si aquest té entre l'alumnat el rang de quarta llengua), la Filosofia... Aquest caràcter multidisciplinar atorga al nostre plantejament didàctic un enfocament clarament transversal, la qual cosa confirma la concepció "competencial" d'aquesta guia didàctica.

Al final d'aquest document trobareu un quadre que recull l'aportació que des de cada activitat formulada es fa al desplegament de les diverses competències bàsiques.

2. Propostes de treball prèvies a la funció de teatre

ESO BAT

2.1. La gènesi de l'obra: *Goodbye to Berlin*

El musical *Cabaret* es basa en l'obra narrativa *Goodbye to Berlin* (1939), de l'escriptor anglès Christopher Isherwood. De fet, *Goodbye to Berlin* (*Adeu a Berlin*)

és una combinació particular entre diari i novel·la, inspirada en les vivències que l'autor va tenir a Alemanya entre el 1929 i el 1933.

Als anys trenta del segle passat, Berlín era una ciutat amb molta vitalitat i una aurèola de tolerància i llibertat que la feia atractiva per a aquells joves que, com Isherwood, fugien d'entorns socials rígids marcats pel puritanisme, els convencionalismes i la tradició. Al Berlín d'aleshores s'hi trobava una notòria efervescència cultural. Als cabarets i al món de l'espectacle en general s'hi sumava l'art, les festes, les exposicions i la vida intel·lectual. Una sensació de llibertat impregnava l'atmosfera ciutadana.

Adeu a Berlín i, conseqüentment, l'obra *Cabaret*, reflecteixen la vida bohèmia, les estretores i penalitats dels artistes pobres, la de les classes desfavorides colpejades per una situació de crisi econòmica que accentua la seva precarietat mentre la comunitat jueva —també els membres de les elits benestants— comença a patir l'amenaça del nazisme. Entre els personatges hi té un paper rellevant Sally Bowles, protagonista inspirada en la cantant de cabaret Jean Ross (1911-1973), amb qui Isherwood va compartir apartament a Berlín. La misèria, el sexe, l'homosexualitat, els estralls de la tuberculosi, la prostitució, l'alcohol, la solitud, els desenganys... són ingredients que configuren les vides d'aquells que es mouen en els ambients baixos i foscos del Berlín dels anys trenta. El cabaret, la vida dalt de l'escenari, és el somni, la vàlvula de fugida d'una realitat dura i irreversible entre les classes més vulnerables. I paral·lelament, el discurs dels nazis va fent forat entre la gent que desitja trobar una sortida a una situació social de desànim i desesperança.

L'autor: Christopher Isherwood (1904-1986)

Christopher Isherwood va néixer a Disley -Cheshire-, Anglaterra, fill d'una família aristocràtica. Va estudiar a Cambridge i posteriorment a Oxford, tot i que no es va arribar a graduar. Va viure també part de la seva joventut a Londres i allà va fer amistat amb intel·lectuals i poetes com W.H. Auden i Stephen Spender.

L'any 1929 es va instal·lar a Berlín. En aquesta ciutat va fer classes d'anglès per guanyar-se la vida i va contactar amb artistes i visitadors de l'entorn bohemi, com ara Jean Ross. A Berlín, lluny de l'ambient familiar d'Anglaterra, l'escriptor va poder viure amb plenitud la seva homosexualitat en un context de llibertat i permissivitat sexual. Isherwood va freqüentar els ambients sòrdids i foscos de Berlín i a la vegada va ser un observador en primera línia de l'expansió del nazisme entre les classes populars alemanyes, elements que van constituir el material literari nuclear de les seves dues obres que tenen com a escenari Berlín: *Mr Norris Changes Trains* (1935) i *Goodbye Berlin* (1939), ambdues aplegades l'any 1945 amb el títol *Berlin Stories*.

De Berlín, Isherwood va viatjar a la Xina amb el poeta i amic Auden. I des d'allí tots dos es van traslladar als Estats Units, país on Isherwood establiria definitivament la seva residència. De la mà de Gerald Heard, fundador del monestir de Trabuco Canyon, va conèixer la filosofia hinduista, experiència que el va marcar profundament i que el va portar a ser un defensor del pacifisme. En aquest monestir va passar els anys de la Segona Guerra Mundial.

Goodbye Berlín, la seva obra més cèlebre, l'any 1966 va ser adaptada com a teatre musical amb el títol de *Cabaret*. També ha estat portada al cinema en dues ocasions (*I am a camera* -1955- i *Cabaret* -1972-). La versió cinematogràfica de 1972, protagonitzada per Liza Minnelli i Michael York, guanyadora de 8 Oscars, adquiriria una espectacular popularitat arreu del món.

Sinopsi de l'obra narrativa

Aquest volum conté sis peces que conformen una narració més o menys contínua. Són els únics fragments que existeixen d'allò que, originàriament, havia de ser una llarga novel·la episòdica del Berlín prehitlerà. Tenia la intenció de dir-ne The Lost. Tanmateix, vaig canviar aquest primer títol: era massa pretensions per a aquesta curta seqüència —dubtosament connexa— de diaris i apunts. Aquestes paraules encapçalen la nota de l'autor que precedeix l'inici de l'obra Goodbye Berlín.

El primer dels sis relats d'aquesta obra, *Diari berlinès (Tardor del 1930)*, ens presenta la galeria de personatges que habiten la pensió de Fräulein Schroeder, antiga propietària que ara es veu obligada a llogar habitacions i fer de minyona dels seus hostes per poder sobreviure. Herr Issyvoov (senyor Isherwood), com anomena Fräulein Schroeder al narrador i protagonista d'aquest episodi, és un dels habitants d'aquesta pensió que es guanya la vida modestament fent classes d'anglès a joves burgeses. Fräulein Kost, prostituta, Fräulein Mayr, intèrpret de cançons tiroleeses de music-hall, en Bobby, un jove que prepara còcktels al bar Troika del barri oest, i un representant que habita les golfes i que "de dia no hi és mai i, de nit, gairebé tampoc", són els altres membres d'aquesta comunitat que Fräulein Schroeder aixopluga.

Però el relat que té més relleu i que és inspirador de l'obra *Cabaret* és *La Sally Bowles*, una història que té com a protagonista una noia anglesa, cantant i prostituta, inspirada en Jean Ross. A la pensió de Fräulein Schroeder, la Sally ocuparà l'habitació de Fräulein Kost un cop aquesta l'ha abandonat. Chris, com Sally anomena sovint Christopher, serà l'amic, el confident, testimoni particip de la vida desenfrenada de la Sally, de les seves il·lusions, d'eufòries i tristors, dels seus desenganys.

A mesura que avancen els relats es fa més present l'ombra expansiva del nazisme. Amb el relat *L'illa de Rügen (Estiu del 1931)*, l'únic relat del llibre que no té Berlín com a escenari, aflora l'homosexualitat a través de la relació dels personatges Peter i Otto.

Els dos relats següents, *Els Nowak* i *Els Landauer*, ens endinsen, el primer, en el Berlín dels pobres, el dels habitatges insalubres i la temuda tuberculosi; el segon, en la vida benestant de les classes altes, i a la vegada en l'amenaça que les famílies jueves acomodades i la resta de la comunitat jueva van patint progressivament per part dels nazis.

L'últim relat que tanca el llibre, *Diari berlinès (Hivern de 1932-1933)*, crea una simetria temàtica respecte al primer, en el sentit que hi ha un retorn als personatges que habiten -o han habitat- la pensió de Fräulein Schroeder, ara, però, en unes circumstàncies absolutament marcades per l'arribada dels nazis al poder.

Activitats d'aprenentatge

ESO

1. **Subratlla amb un retolador fluorescent les idees principals de la nota biogràfica de Christopher Isherwood.**

G

Fes equip amb tres o quatre companys i companyes i a partir de la comparació dels vostres "subratllats" elaboreu un resum de la biografia d'Isherwood amb una extensió que no sigui superior al 30% del text d'origen.

ESO

BAT

2. **Explica per què el jove escriptor Christopher Isherwood se sentia atret per Berlín i hi va anar a viure als anys trenta del segle passat.**

BAT

Quina ciutat actual o quin entorn t'atreuen a tu com per tenir ganes d'anar a fer-hi una estada? Explica quins són els atractius que tu veus en aquesta ciutat.

3. Marca sobre el mapamundi els llocs on va viure Isherwood al llarg de la seva vida.

4. Als Estats Units, Isherwood es va sentir atret per l'hinduisme. Amb un equip de treball, esbrineu en què consisteix aquest concepte i expliqueu-ne els trets principals.
5. Quines són les dues obres de Isherwood que formen part del llibre *Berlin Stories*?
6. Escriu el títol dels sis relats que configuren l'obra *Goodbye Berlin*.

De quin relat d'aquestes obres és una adaptació la peça teatral *Cabaret*?

7. Esbrina si *Berlin Stories* i, per separat, les dues obres que aplega, han estat publicades en català i castellà. Dóna'n la referència bibliogràfica.

8. Treballa en equip i comenta amb el teu grup la frase següent que escriu Christopher Isherwood en una de les primeres línies de l'obra *Adeu a Berlin*:
Soc una càmera amb l'obturador obert, totalment passiva, que fotografia sense pensar. Retrato l'home de la finestra del davant que s'està afaitant i la dona del quimono que es renta el cap. Algun dia, tot això haurà de ser revelat, acuradament ampliat, fixat.

9. En la sinopsi de l'obra es parlar de personatges femenins: Fräulein Schroeder, Fräulein Kost, Fräulein Mayr. Explica què significa el terme alemany *Fräulein*.

10. Tria un dels personatges (homes o dones) i amb la informació que ara tens fes-ne la descripció segons te l'imagines.

2.2. El context històric

La República de Weimar

La República de Weimar va ser el règim polític instaurat a Alemanya des del final de la Primera Guerra Mundial -1918- i la desaparició del Segon Reich fins a l'arribada al poder d'Adolf Hitler -1933-. Es coneix com República de Weimar per la ciutat on es va celebrar l'Assemblea Constituent.

La República de Weimar va ser un període de gran inestabilitat política bàsicament per les raons següents:

- ✓ l'atomització i manca d'entesa dels partits polítics al parlament,
- ✓ el pes feixuc de les sancions que van imposar a Alemanya els vencedors de la Primera Guerra Mundial, fixades en el Tractat de Versalles (1919), que van condemnar el país a una situació de crisi econòmica permanent durant la major part dels anys vint i que es va veure accentuada amb el crac econòmic de 1929,
- ✓ la manca d'acceptació de la derrota per part dels militars alemanys,
- ✓ l'existència de grups paramilitars a les zones urbanes,
- ✓ el descontentament de les classes mitjanes que es van veure dràsticament empobrides per la situació econòmica del país.

La hiperinflació té el punt més alt l'any 1923. El crac econòmic de la Borsa als Estats Units del 1929 tanca al món occidental la dècada dels "feliços anys vint" i inicia una època de depressió econòmica. A Alemanya, el crac del 29 és pluja sobre mullat i incrementa, per tant, la sensació popular d'anar a mal borràs.

Berlín als anys trenta

L'any 1930 Berlín vivia l'efervescència d'aquells que, des de la desolació de la Primera Guerra Mundial, volien edificar uns nous ideals basats en les llibertats que estimulaven nous corrents artístics i culturals. Aquest esperit no va sorgir del no-res; a principis de segle l'expressionisme alemany havia aparegut com un dels moviments que s'inscrivien en l'avantguarda artística. El pintor noruec Edvar Munch havia viscut a Berlín a finals del segle XIX i principis del XX i hi havia deixat empremta. Moviments artístics com *Die Brücke* (El pont), *Der Blaue Reiter* (El genet blau) i, després de la Primera Guerra Mundial, *Neue Sachlichkeit* (La nova objectivitat) amb noms tan significatius com Ernst Ludwig Kirchner, el

pintor d'origen rus Vassili Kandinski, George Grosz i Otto Dix, entre molts d'altres, apareixien com a impulsors de l'expressionisme en les seves variants més diverses. "Amb els seus colors violents, la seva temàtica de soledat i de misèria, l'expressionisme va reflectir l'amargor que va envair els cercles artístics i intel·lectuals de la societat alemanya prebèl·lica i d'entreguerres, amargor que provocà un desig vehement de canviar la vida, de cercar noves dimensions a la imaginació, de renovar els llenguatges artístics. Defensava la llibertat individual, la primacia de l'expressió subjectiva...".

Intel·lectuals com el dramaturg Bertolt Brecht va desenvolupar la seva activitat artística a Berlín. El compositor Kurt Weill treballa amb Brecht i fa la composició musical de *L'òpera dels tres rals*.

Així doncs, malgrat el context social i econòmic deprimat de l'Alemanya dels anys trenta, Berlín s'erigeix com la ciutat europea de la cultura, de l'activisme intel·lectual, de les llibertats i, de forma particular, de la llibertat sexual. Als baixos fons de Berlín, però, com molt bé retrata Ernst Haffner al seu llibre *La banda de Berlín. Germans de sang*, hi apareix l'astúcia i la delinqüència com a única fórmula per sobreviure a la misèria i la sordidesa. En parlen també Sebastian Haffner a *Historias de un alemán*, Eric Hobsbawm a *Años interesantes* i Hans Fontana a *Llop entre llops*. El Berlín de l'època queda també reflectit a la pel·lícula *L'àngel blau* (1930), que protagonitza Marlene Dietrich. No obstant això, en aquest Berlín amb una massa important de lluitadors infeliços i pobres, hi creix també la música i el teatre, i en general els espectacles que obren les portes a la nit i atorguen a la ciutat el caràcter de ciutat dinàmica, alegre i amant de les llibertats individuals. El cabaret berlinès pren protagonisme i il·lumina amb personalitat el lleure dels berlinesos i d'aquells que arriben a la ciutat atrets per l'aureola de vida nocturna amb llibertat, una estètica pròpia i una dosi de crítica subversiva situada sempre en el marc d'ideologies esquerranes.

L'ascensió del nazisme

La misèria econòmica, el desànim col·lectiu, l'atur, la manca de bones perspectives de futur, són un terreny adobat per al creixement de les doctrines ideològiques totalitàries, basades en la idolatria a un líder autoritari i la creença en unes fórmules dogmàtiques que assegurin la solució a totes les adversitats. Aquesta era la situació del poble alemany al llarg dels anys posteriors a la Primera Guerra Mundial. Així, doncs, paradoxalment, en un corrent paral·lel a les manifestacions culturals de llibertat, el nazisme es va anar expandint entre les classes populars. Els nazis van revifar l'orgull nacional alemany, absolutament anorreat després de la derrota en la Primera Guerra Mundial.

El nazisme, a més de ser una doctrina totalitària, es fonamentava en el racisme i l'antisemitisme, i va declarar els jueus culpables de tots els mals que patia la nació. L'anomenada raça ària era tinguda com una raça superior. El partit nacionalsocialista (NSDAP), liderat per Adolf Hitler, després de diverses conteses electorals seguides produïdes per la inestabilitat política, l'any 1933 va aconseguir la cancelleria. Hitler va ser nomenat canceller per Hindenburg, president de la República. Al cap de poques setmanes, Hitler va convertir la República en un estat totalitari i va abolir els partits polítics i els sindicats. L'any 1934, amb la mort del president Hindenburg, Hitler va assumir tots els poders i es va convertir en el "Führer". S'iniciava el Tercer Reich.

Activitats d'aprenentatge

ESO BAT

11. Esbrina quins anys ocupen cada un dels tres Reich alemanys (el primer, el segon i el tercer).

Quin fet va causar el final del segon Reich?

12. Quins bàndols es van enfrontar en la Primera Guerra Mundial?

13. Què és el que al segle XX es coneix com el període d'entre guerres?

14. Explica breument què s'anomena República de Weimar.

15. Defineix el terme "hiperinflació".

G

16. Treballa en equip i amb els membres del teu grup expliqueu quins trets caracteritzen la ciutat de Berlín als anys trenta?

17. Busca informació sobre l'expressionisme alemany i fes-ne una explicació.

BAT

18. Treballa amb companys i companyes, i esbrineu els trets principals dels moviments artístics expressionistes següents:

G

- **Die Brücke** (*El pont*)
- **Der Blau Reiter** (*El genet blau*)
- **Neue Sachlichkeit** (*La nova objectivitat*)

G

19. Amb el teu equip de treball cerca imatges sobre pintures de l'expressionista alemany George Grosz (1893-1959) i crea'n un àlbum digital. Feu el mateix amb pintures d'Otto Dix.

ESO BAT

20. Redacta una nota biogràfica sobre Bertolt Bretch.

Redacta'n una altra sobre Kurt Weill.

21. Busca informació sobre el crac econòmic del 1929 i explica en què va consistir.

G 22. Com s'explica que a Berlín, una ciutat amb molta vitalitat cultural, amb una presència notòria d'intel·lectuals d'ideologia esquerrana i amb una gran activitat d'espectacles musicals nocturns que destil·laven llibertat, s'hi expandís també el nazisme? Elabora la teva reflexió i la teva resposta en un grup de treball.

G 23. Treballa en equip i amb els teus companys i companyes definiu quins són els trets característics dels règims polítics totalitaris. Informeu-vos i citeu tres règims polítics actuals de caràcter totalitari.

24. Esbrina quin significat té la paraula "führer"? I la paraula italiana "duce"? I l'espanyola "caudillo"?

G 25. Amb els companys i companyes del teu grup de treball expliqueu de què acusaven els nazis als jueus.

2.3. El context artístic

El cabaret berlinès als anys trenta

S'entén per cabaret el local pensat per a espectacles nocturns que combinen música, ball i comentaris en clau d'humor i sàtira sobre la realitat política, social i econòmica, i que compten amb la presència de noies que exhibeixen el seus cossos nus o seminus mentre executen danses al compàs de la música o fent coreografia amb una cantant. En els cabarets, els clients -tradicionalment homes, en la seva majoria- estan situats al voltant de taules petites i poden consumir begudes i algunes menges mentre contemplen l'espectacle. La il·luminació d'aquests locals és molt tènue, tret de l'espai de l'escenari. Els llums de neó solen identificar aquests establiments en la seva façana exterior. El cabaret va arribar a Alemanya l'any 1901, uns vint anys després de la seva eclosió a França, concretament a París. Un dels cabarets parisencs més famosos és *Moulin Rouge*. A Alemanya, bàsicament a Munic i a Berlín, el cabaret va trigar un parell de dècades a tenir el seu propi estil. Amb la instauració de la República de Weimar i les convulsions revolucionàries que la van envoltar, però, es va desfermar l'ànima d'innovació de les arts escèniques, de la llibertat d'expressió i crítica política, i el gust per la permissivitat i la llibertat sexual. La inflació i la crisi econòmica que patia la població alemanya

van esdevenir un context favorable per a la creació d'un espectacle que barrejava alcohol, sexe i política. Aquest conglomerat de menjar, beguda i art permetia un nivell d'intimitat entre artistes i clients fins aleshores inaudita, i a la vegada estimulava el pensament crític mentre regnava la diversió.

Berlín va ser la ciutat alemanya on van arrelar i proliferar amb abundor aquests locals. El cabaret berlinès va adquirir personalitat pròpia, amb una estètica diferenciada de la francesa i amb una dosi subversiva superior que s'alimentava de les ideologies d'esquerra. Als cabarets fluïen les reflexions alternatives als discursos polítics, carregades de sàtira. Acomboiada per la nit, la crítica política en un ambient distès de diversió possibilitava entre el públic una actitud d'escapisme respecte a la dura realitat social i econòmica que patien durant el dia. Els tòpics favorits eren el sexe i la política. Entre els cabarets berlinesos de més renom hi havia Eldorado, Wintergarten i Residenz. Encara que Isherwood bateja com a Lady Windermere -en al·lusió al personatge d'Oscar Wilde- el cabaret on actua Sally Bowles, aquest autor pren Eldorado com a referent del seu club en la ficció.

El Music Hall americà

El musical *Cabaret*, adaptació teatral de l'obra narrativa *Goodbye Berlin*, s'ha convertit en un dels principals clàssics del teatre musical americà. *Cabaret* es va estrenar el 20 de novembre de 1966 al Broadhurst Theatre de Broadway, a Nova York, dirigida per Harold Prince, considerat el director de teatre més important de la segona meitat del segle XX, amb èxits tan rotunds en la seva carrera com *El fantasma de l'òpera* i *Sweeney Todd*. Des de la seva estrena, cada nova generació d'espectadors de Broadway ha vist una nova producció del musical: l'any 1987, l'any 1998 i, la darrera, l'any 2014.

Joe Masteroff en va escriure el llibret, John Kander va compondre-ne la música i Fred Ebb va escriure les lletres de les cançons. El projecte de *Cabaret* generava força escepticisme a Broadway; no tothom confiava en l'èxit d'un musical que combinava l'atmosfera dels espectacles de Bertolt Brecht i Kurt Weill amb l'univers de Broadway de John Kander i Fred Ebb. Kander i Ebb van crear també la partitura del musical *Chicago*. Si a *Chicago* la música evocava els bojos anys vint, a *Cabaret* van fer un veritable homenatge a la música del Berlín dels anys trenta, amb tocs de jazz i fins i tot referències sonores a *L'òpera de tres rals* de Brecht i Weill en la melodia de la cançó de benvinguda "Wilkomen".

Cabaret va ser un musical "trencador" per raons diverses. És el primer musical on la temàtica predomina per damunt de l'argument. Posteriorment,

compositors com Stephen Sonheim desenvoluparien aquesta manera de fer musicals. Amb *Cabaret*, per primer cop en un musical es parlava obertament de nazisme, de persecució política i fins tot de l'avortament, cosa que va comportar transgredir les convencions temàtiques del teatre musical a Broadway. El repte de Harold Prince era aconseguir que aquesta barreja fos atractiva també per als espectadors jueus i que aquests no la consideressin una banalització de l'holocaust.

Cabaret és teatre dins del teatre, perquè la història que explica es basa en bona part en la reproducció dels números d'un cabaret berlinès, la de l'anomenat *Kit Kat Klub*, que correspon al cabaret *Lady Windermere* en l'obra d'Isherwood. Els números del *Kit Kat Klub* són un reflex irònic i tràgic de l'ambient polític que es vivia al carrer del Berlín dels anys trenta. Com en els cabarets berlinesos, un mestre de cerimònies és el centre i conductor de la funció teatral i lidera la sàtira política, fins i tot parodiant els nazis, fent esquetxos còmics i monòlegs. Joel Grey va ser l'únic actor que va fer aquest paper tant a Broadway com en la posterior versió al cinema. Els altres papers principals a Broadway van ser representats per Jill Haworth com Sally Bowles, Bert Convy com Cliff, Lotte Lenya (esposa de Kurt Weill) com Fräulein Schneider, i Jack Gilford com Herr Schultz. Amb Sally Bowles es buscava un personatge ingenu i encantador alhora, però en realitat mancat de la sofisticació pròpia de les cantants dels cabarets de l'era Weimar.

A diferència d'*Adeu a Berlín*, a *Cabaret* no s'incideix en l'homosexualitat de Cliff –personatge equivalent a l'escriptor anglès que s'instal·la a Berlín en la novel·la-. Joe Masteroff va considerar que el contingut polític de l'obra podia ser ja prou controvertit com per afegir-hi a més la temàtica homosexual.

El decorat original (obra de Boris Aronson) s'inspirava en pintures de l'expressionista alemany George Grosz, la qual cosa contribuïa a l'ambientació de l'obra en el Berlín de l'època representada.

L'any 1993 Sam Mendes va dirigir a Londres una nova producció que incloïa un gran cop d'efecte final quan convertia els artistes del cabaret en jueus en un camp de concentració. L'èxit va ser tan gran que l'espectacle va viatjar a Broadway l'any 1998. La reposició de *Cabaret* dirigida per Sam Mendes va ocupar la cartellera de Broadway durant sis anys, més temps que la producció original.

La versió cinematogràfica de 1972

La versió cinematogràfica de *Cabaret* l'any 1972, va obtenir una gran popularitat i un espectacular èxit internacional. Tant és així que aquesta pel·lícula ha marcat per sempre més les diverses reposicions del musical que s'han fet després. Va ser protagonitzada per Liza Minnelli i Michael York, i dirigida per Bob Fosse. Va guanyar vuit Oscars, entre ells l'atorgat a la millor actriu i l'assignat al millor director. A diferència de la versió de Broadway, Fosse va optar per mostrar de ple l'homosexualitat del protagonista i, fidel als relats originals, va fer una pel·lícula obertament a favor de la llibertat sexual on no hi falten escenes de llit.

Fosse havia valorat la possibilitat que fos Julie Andrews l'actriu que interpretés Sally Bowles, que a la pel·lícula esdevé una cantant nord-americana i no pas anglesa. La finalment triada per a fer aquest paper, Liza Minnelli, investeix el seu personatge d'un perfil absolutament particular. D'entrada, el seu físic s'allunya de l'exuberància de les cabaretistes de l'època representada, tendents a lluir cabells rossos o pèl-rojos. L'Oscar amb què va ser premiada li reconeixeria el valor i l'impacte de la seva interpretació.

En l'autorització dels drets concedits per fer la pel·lícula va quedar establert que, en cas de voler incorporar noves cançons, aquestes havien d'estar escrites pels mateixos compositors de l'espectacle, és a dir, per John Kander i Fred Ebb. *Maybe this time* i *Mein Herr*, cançons composades per al film de *Cabaret*, han format part després de moltes de les reposicions teatrals de l'obra.

Si el musical de Broadway va prendre com a referència estètica les pintures de George Grosz, la pel·lícula recrea en algunes seqüències els quadres d'un altre pintor alemany expressionista, Otto Dix, coetani de Grosz.

Activitats d'aprenentatge

ESO

BAT

26. Explica què és un cabaret.

27. Treballa en equip. Expliqueu quines particularitats són pròpies del cabaret berlinès dels anys trenta.

G

28. Observa aquesta imatge de la pel·lícula *Cabaret* i digues quins elements hi veus propis dels cabarets.

29. Què significa que “el musical Cabaret és teatre dins del teatre”?

G

30. Treballa en equip i comenta perquè va tenir tant d'impacte l'estrena del musical Cabaret a Broadway.

ESO

31. Explica quin sentit té que en la versió de Cabaret de Sam Mendes, els artistes del cabaret es converteixen al final en presoners jueus en un camp de concentració.

32. Escriu el repartiment dels artistes principals en la primera presentació de Cabaret a Broadway.

BAT

33. Explica quines diferències de tractament i de contingut hi ha entre el musical de Broadway i la pel·lícula de Bob Fosse.

2.4. La història de *Cabaret* a casa nostra

El primer cop que els temes de *Cabaret* van sonar en un espectacle musical a Barcelona va ser l'any 1973 a la discoteca Key Club, amb Tommy Gasa en el rol de Liza Minnelli.

L'any 1992 el Teatre Novedades va acollir el musical *Cabaret* amb direcció de Jérôme Savary, amb l'actriu i cantant Nina interpretant Sally Bowles, Ramon Madaula en el paper de Cliff i Ovidi Montllor fent de Herr Schultz.

Adeu a Berlín es va presentar l'any 2001 al teatre Artenbrut com un nou espectacle musical basat en el relat del mateix títol (*Goodbye to Berlin*). Es feien servir les cançons de Cabaret i hi apareixia el personatge Sally Bowles.

La producció de *Cabaret* dirigida per Sam Mendes va arribar al Teatre Apolo de Barcelona el 2007, amb Victor Masán com a Mestre de Cerimònies, Marta Ribera com a Sally Bowles i Iván Campillo interpretant Cliff.

Cabaret es presenta el 2017 al Teatre Victòria en una versió renovada adaptada i dirigida per Jaime Azpilicueta, dramaturg amb una llarga i reeixida trajectòria professional, que entre d'altres mèrits té el de ser responsable que als anys setanta i vuitanta arribessin per primer cop a Espanya títols cabdals del teatre musical com *Jesucristo Superstar*, *Evita* i *Sonrisas y lágrimas*. Aquesta producció ve avalada, a més, per haver rebut vuit premis de les tretze categories dels Premios del Teatro Musical a les quals havia estat nominat, durant la temporada 2015-2016. La instauració d'aquests premis va sorgir com a reconeixement a les produccions de teatre musical a Espanya.

Activitats d'aprenentatge

ESO

BAT

34. Cerca informació i redacta una nota biogràfica de Jaime Azpilicueta.

G

35. Treballa en equip. Busqueu informació i esbrineu quin punt de contacte hi ha entre el contingut de *Cabaret* i el musical *Sonrisas y lágrimas*.

36. Aconsegueix el repartiment de la representació de Cabaret al Teatre Victòria. Esbrina i escriu en quines altres obres ha intervingut cada un d'aquests actors i actrius.

3. Propostes de treball posteriors a la funció de teatre

3.1. Preguntes sobre el contingut literal de l'obra

ESO

1. El musical s'inicia amb la peça musical...

- Potser ara tingui sort
- Willkommen
- Cabaret

2. Com es diu l'escriptor nord-americà que arriba a Berlín?

- Clifford Bradshaw
- Ernst Ludwig
- Herr Schultz

3. Com es diu la mestressa de la pensió on va a parar l'escriptor?

- Fräulein Kost
- Fräulein Schneider
- Fräulein Bowles

4. El cabaret on treballa Sally Bowles és...

- Kit Kat Klub
- Lady Windermere
- El dorado

5. Per a la Sally, les ostres de la praderia són...

- Ostres que ven una peixateria de Berlín
- Ou cru batut amb un toc de salsa anglesa
- Ostres fresques

6. Per què Fräulein Kost acull mariners a la seva habitació?

- Perquè exerceix la prostitució
- Perquè no té cap més lloc de trobada amb els seus amics
- Perquè els relloga l'habitació

7. Quina fruita exòtica, costosa i excitant regala Herr Schultz a Fräulein Schneider?

- Una síndria
- Una pinya
- Una magrana

8. La relació entre Fräulein Schneider i Herr Shultz és...

- Purament d'hostalera i hoste
- De vells amics de joventut
- De dos enamorats

9. Per què en Cliff es queixa que no pot escriure la seva novel·la?

- Perquè no té gaire temps
- Perquè no en té ganes
- Perquè la Sally no el deixa viure en pau

10. Quan en Cliff sap que la Sally està embarassada...

- Ell no vol que tingui el nen
- Ell vol que tingui el nen perquè pensa que pot ser fill seu
- Ell vol esbrinar de totes totes qui n'és el pare

11. Quin parell de personatges interpreten la cançó que lloa el poder dels diners?

- En Cliff i la Sally
- Fräulein Schneider i Herr Schultz
- El mestre de cerimònies del cabaret i Sally

12. Quins dos personatges parlen de casar-se?

- Fräulein Schneider i Herr Schultz
- Fräulein Kost i Herr Schultz
- En Cliff i la Sally

13. Quin és el regal de casament que fa la Sally?

- Una sopera
- Una vaixella
- Una fruitera

14. Quants diners cobra en Cliff per anar a buscar un maletí a París?

- 50 marcs
- 75 euros
- 75 marcs

15. Quan l'Ernst es treu l'abric per ballar, tohom descobreix que porta un braçalet...

- De la creu roja
- Nazi
- Del partit comunista

16. Per què l'Ernst diu que Herr Schultz no és alemany?

- Perquè no és nascut a Alemanya
- Perquè és jueu
- Perquè és un impostor

17. Per què l'Ernst desaconsella a Fräulein Schneider que es casi amb Herr Schultz?

- Perquè és un home pobre
- Perquè no és un home atractiu
- Perquè és jueu

18. Qui diu Herr Schultz que ha trencat un vidre de la seva fruiteria?

- Un lladre
- Els nens que van a escola
- Els nazis

19. El ball del mestre de cerimònies del cabaret amb una goril·la...

- És una sàtira en contra l'antisemitisme
- És una defensa irònica del racisme nazi
- És un numero d'humor sense cap connotació política

20. Per què en Cliff no vol tornar a anar a París a buscar un maletí per a l'Ernst?

- Perquè sap que aquests maletins tenen alguna cosa a veure amb els nazis
- Perquè troba que és una feina mal pagada
- Perquè no vol separar-se ni un sol dia de la Sally, que està embarassada

21. Per què la Sally visita un metge?

- Perquè es troba malament
- Perquè vol avortar
- Perquè ha de fer-se una revisió ordinària per l'embaràs

22. Per què la Sally paga el metge amb el seu abric de pell?

- Perquè la intervenció del metge és cara i ella no té diners per pagar-li
- Perquè el metge s'ha encapritxat de l'abric
- Perquè no vol demanar-li diners a en Cliff

23. Per què en Cliff vol tornar a Amèrica de manera immediata?

- Perquè enyora el seu país
- Perquè no vol viure en un país governat per nazis
- Perquè ha aconseguit un passatge molt econòmic

BAT

24. Escriu el nom dels personatges que viuen a la pensió de Fräulein Schneider i fes-ne un breu retrat.
25. Explica quin és el motiu que empeny Fäulein Schneider a desdir-se de casar-se amb Herr Shultz?
26. Pensa i comenta per què la Sally no vol tenir la criatura.
Pensa i comenta per què en Cliff sí que vol que la Sally tingui la criatura.
27. Creus que el número del mestre de cerimònies del cabaret ballant amb una goril·la és una sàtira de l'antisemitisme? Raona la resposta.
28. Quin sentit té que, a l'última escena, es vegin els membres del cor d'esquena, nus, en posició estàtica, i una llum blanca encega tothom?

3.2. Activitats entorn del text, la música i l'escenografia

ESO

BAT

29. La primera cançó que obre la funció té una tornada que alterna quatre idiomes. Quins idiomes són? Creus que aquest plurilingüisme és un indicador de la projecció internacional del Berlín dels anys trenta? Raona la resposta.

G

30. L'emcee, el mestre de cerimònies del cabaret, fa sovint monòlegs basats en l'humor, la ironia i la sàtira. Fent un treball en equip, cerqueu al llibret de l'obra alguna de les intervencions del mestre de cerimònies i localitzeu-hi aquests tres elements literaris.

31. A l'escena dos del segon acte, Her Schultz, parlant amb Fräulein Schneide, diu:

"Fäulein Schneider, no sempre és bo aspirar a la poma baixa de l'arbre, la més fàcil d'obtenir. S'ha d'escalar, una mica. ¡Val la pena! ¡Allà dalt les pomes són molt més gustoses".

Interpreta aquesta metàfora.

32. En les intervencions dels personatges trobem registres formals o cultes i registres col·loquials, fins i tot vulgars. A l'escena cinc del segon acte, Cliff diu:

Això? Però quina merda és això? Tu continues parlant d'això com si existís de debò. Quan admetràs, Sally, que l'única manera que conservis aquesta feina —o qualsevol feina— és follant-te algú?

Treballant en equip, localitzeu al llibret de l'obra exemples de registres cultes i registres col·loquials.

ESO

33. La cançó *Cabaret*, que dona nom al musical, sovint s'interpreta, fora de context, com un cant despreocupat a la vida. Dins de l'argument de l'espectacle, resulta ser un tema molt més dur i, en certa manera, tràgic. Hi estàs d'acord? Explica la teva resposta.

BAT

34. "*La vida és un cabaret, res més*"... Interpreta el sentit d'aquest frase.

35. El títol de la cançó *Tomorrow belongs to me (El futur em pertany)* s'ha traduït lliurement com *La meva lluita comença aquí*. Aquesta peça musical és un cant a l'orgull patriòtic, la violència i l'èpica militar, valors que impregnen la ideologia nazi. Llegeix-ne la lletra pausadament i fes-ne un comentari.

Creus que la música d'aquesta cançó afavoreix l'enardiment militar? Raona la resposta.

ESO

BAT

36. Amb l'ajuda del llibret i el record de la visió de l'obra, mireu d'establir, fent un treball en equip, els quadres escènics que configuren aquest musical.

G

3.3. La vigència actual de Cabaret. Propostes de treball diverses

ESO

BAT

37. Mentre Fräulein Schneider parla amb Herr Schultz a la fruiteria d'aquest darrer, algú llença un totxo o una pedra i trenca un vidre. Her Shultz parla del fet com d'una criaturada, però ell sap perfectament que allò és un atac nazi contra la botiga d'un jueu. Tot i que *Cabaret* se situa en els primers anys dels anys trenta, aquesta escena fa pensar, en la "Nit dels vidres trencats? (novembre de 1938). Esbrina en què va consistir aquest fet històric.

38. Tot i haver nascut a Alemanya, l'Ernst nega a Herr Shultz la condició d'alemany. L'Ernst Ludwig adverteix Fräulein Schneider dels riscos de casar-se amb Herr Schultz perquè és jueu. A quins riscos es refereix? Creus que aquests riscos van quedar confirmats després per l'holocaust jueu? Raona la resposta.

G 39. Actualment (2017) a Europa hi ha una revifada dels moviments polítics racistes i xenòfobs. Geert Wilders, a Holanda, Marine Le Pen, a França, i Viktor Orbán, a Hungria, són alguns dels polítics amb idearis marcats pel racisme i la xenofòbia. Treballant en equip, cerqueu informació sobre un d'aquests tres polítics i exposeu-la posteriorment a la resta de la classe.

G 40. Llegeix els articles següents de la Declaració Universal dels Drets Humans, de l'Assemblea General de les Nacions Unides:

Article 1 Tots els éssers humans neixen lliures i iguals en dignitat i en drets. Són dotats de raó i de consciència i cal que es comportin entre ells amb esperit de fraternitat.

Article 2 Tothom té tots els drets i totes les llibertats que aquesta Declaració proclama sense cap distinció de raça, color, sexe, llengua, religió, opinió política o altra, origen nacional o social, posició econòmica, naixement o qualsevol altra condició.

Organitzeu un debat a l'aula sobre el principi d'igualtat que defensa la Declaració dels Drets Humans i els postulats que prediquen els partits racistes.

41. A l'escena cinquena del primer acte, la Sally li demana a en Cliff si és homosexual, però de seguida vol retirar la pregunta perquè, diu, "no és assumpte meu". I continua dient: *"Jo crec que les persones només són persones, de debò, Cliff. No et sembla? No crec que hagin d'anar explicant-ho tot"*.

La Sally es mostra absolutament respectuosa davant de l'orientació sexual dels altres. Creus que avui dia, en el teu entorn, hi ha total respecte per l'orientació sexual de les persones? Explica la resposta.

42. A l'escena sis del primer acte, al Kit Kat Klub, el mestre de cerimònies fa un número i canta i balla amb dues noies. Vol ser una lloança a la llibertat sexual. Creus que aquesta cançó il·lustra el clima de permissivitat i tolerància sexual al Berlín dels anys trenta? Explica la resposta.

BAT

G

43. Organitzeu un debat a classe sobre la llibertat sexual. Esbrineu què significa monogàmia, poliamor, identitat sexual, transvestisme, transsexualitat, bisexualitat, anarquia relacional, swinging... Manifesta la teva opinió i debat-la amb els companys i companyes.

ESO

BAT

G

44. La prostitució també té presència a *Cabaret*. Fräulein Kost, hostessa de Fräulein Schneider, exerceix la prostitució amb els mariners que porta a la seva habitació. La Sally Bowles es prostitueix per aconseguir favors i feina. Convoqueu una taula rodona sobre la prostitució al segle XXI, formada per uns quants companys i companyes que s'hauran d'haver documentat prèviament i que podran defensar punts de vista ben diferents. Trieu, a més, un moderador/a que coordini la taula rodona.

G

45. La Sally decideix avortar i ho fa clandestinament i a un preu força alt (li costa el seu estimat abric de pell). Treballant en equip, esbrineu els casos en què la legislació espanyola permet l'avortament. Debateu sobre si aquesta legislació us sembla massa restrictiva o, per contra, massa laxa.

BAT

46. Fräulein Schneider i Herr Schultz són dues persones d'una certa edat. Entre ells es manifesten un "amor de tardor". Creus que l'amor en la senectut és amor sincer o és amor interessat? Raona la resposta.

47. Malgrat necessitar diners, en Cliff renuncia a fer cap "treball" més per a l'Ernst Ludwig, perquè no vol col·laborar amb els nazis. Et sembla que en Cliff és una persona fidel als seus principis, que no té prejudicis i que mostra empatia i solidaritat amb el poble jueu? Creus que el seu capteniment és versemblant? Explica la resposta.

48. La cançó *Money/Sitting pretty* és possiblement una de les més populars de *Cabaret*. Explica quin sentit té.

49. Recorda i digues quin personatge de l'obra t'ha agradat o t'ha impactat més, i explica el per què.

ESO

BAT

G

50. Comenta en grup aquesta frase:

"Cabaret és com qualsevol gran obra de text del segle XX, que mereix ser reinventada i redescoberta generació rere generació". (Sam Mendes)

3.2. Proposta cinematogràfica com a font de recursos didàctics complementaris

- ✓ *L'àngel blau (1930)* —que protagonitza Marlene Dietrich—, de Josef von Sternberg
- ✓ *Somriures i llàgrimes (1959)*, de Robert Wise
- ✓ *Triumph des Willens' (El triomf de la voluntat) (1935)*, de Leni Riefenstahl
- ✓ *El gran dictador (1940)*, de Charles Chaplin
- ✓ *Unsere Mütter, unsere Väter (Fills del Tercer Reich) (2013)*, de Philipp Kadelbach
- ✓ *The longest day (El dia més llarg) (1962)*, de Ken Annakin, Andrew Marton i Bernhard Wicki
- ✓ *El pianista (2002)*, de Roman Polanski
- ✓ *La llista de Schindler (1993)*, de Steven Spielberg
- ✓ *Lili Marleen (1981)*, de Rainer Wenrer Fassbinder

3.3. Bibliografia i webgrafia

Christopher Isherwood, *Adeu a Berlín*, El cercle de Viena, Barcelona, 2016

Ernst Haffner, *La banda de Berlín. Germans de sang*, La Campana, Barcelona, 2015

Sebastian Haffner, *Historias de un alemán*, Editorial Destino, Barcelona, 2001

Eric Hobsbawm, *Años interesantes*, Editorial Destino, Barcelona, 2003

Hans Fontana, *Llop entre llops*, Edicions de 1984, Barcelona, 2012

<http://www.nuvol.com/noticies/christopher-isherwood-adeu-a-berlin/>

<http://variosdesvelos.blogspot.com.es/2010/12/el-cabaret-aleman.html>

<http://www.caninomag.es/mito-realidad-los-cabarets-la-republica-weimar/>

[https://ca.wikipedia.org/wiki/Cabaret_\(musical\)](https://ca.wikipedia.org/wiki/Cabaret_(musical))
http://cat.elpais.com/cat/2015/05/16/cultura/1431730970_090813.html
<http://www.buxaweb.com/historia/temes/contemp/nazismealemany.htm>
<https://ca.wikipedia.org/wiki/Expressionisme>
https://ca.wikipedia.org/wiki/Die_Br%C3%BCcke
https://ca.wikipedia.org/wiki/Der_Blaue_Reiter
https://ca.wikipedia.org/wiki/Bertolt_Brecht
https://ca.wikipedia.org/wiki/Kurt_Weill
http://www.madridteatro.net/index.php?option=com_content&view=article&id=4100:cabaret-azpilcueta-critica&catid=319:critica&Itemid=291
<http://www.encyclopedia.cat/EC-GEC-21205833.xml>
<http://www.xtec.cat/~aribas4/cinema/musical/pelicules/Cabaret/cabaret.htm>
http://www.ara.cat/cultura/Pelicules-II-Guerra-Mundial_0_1348065392.html

COMPETÈNCIES BÀSIQUES EDUCATIVES

PROPOSTES DE TREBALL PRÈVIES A LA FUNCIÓ DE TEATRE MUSICAL

ACTIVITATS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
Competències comunicatives																																				
<i>C. c. lingüística i audiovisual</i>																																				
<i>C. artística i cultural</i>																																				
COMPETÈNCIES METODOLÒGIQUES																																				
<i>Tractament informació i competència digital</i>																																				
<i>Competència matemàtica</i>																																				
<i>Competència d'aprendre a prendre</i>																																				
Competències personals																																				
<i>C. autonomia i iniciativa personal</i>																																				
<i>C. específiques per conviure i habitar el món</i>																																				
<i>C. en el coneixement i la interacció món físic.</i>																																				
<i>C. social i ciutadana</i>																																				

PROPOSTES DE TREBALL POSTERIORS A LA FUNCIO DE TEATRE MUSICAL

ACTIVITATS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
Competències comunicatives																																			
<i>C. c. lingüística i audiovisual</i>																																			
<i>C. artística i cultural</i>																																			
Competències metodològiques																																			
<i>Tractament informació i competència digital</i>																																			
<i>Competència matemàtica</i>																																			
<i>Competència d'aprendre a prendre</i>																																			
Competències personals																																			
<i>C. autonomia i iniciativa personal</i>																																			
Competències específiques per conviure i habitar el món																																			
<i>C. en el coneixement i la interacció món físic.</i>																																			
<i>C. social i ciutadana</i>																																			

COMPETÈNCIES	COMPETÈNCIES COMUNICATIVES		COMPETÈNCIES METODOLÒGIQUES			COMPETÈNCIES PERSONALS
ACTIVITATS	C.COMUNICATIVA LINGÜÍSTICA I AUDIOVISUAL	C. ARTÍSTICA I CULTURAL	TRACTAMENT INFORMACIÓ I C. DIGITAL	COMPETÈNCIA MATEMÀTICA	APRENDRE A APRENDRE	AUTOINICIATIVA
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						

PROPOSTES DE TREBALL PRÈVIES A LA FUNCIÓ DE TEATRE MU

COMPETÈNCIES	COMPETÈNCIES COMUNICATIVES		COMPETÈNCIES METODOLÒGIQUES			COMPETÈNCIES PERSONALS
	C.COMUNICATIVA LINGÜÍSTICA I AUDIOVISUAL	C. ARTÍSTICA I CULTURAL	TRACTAMENT INFORMACIÓ I C. DIGITAL	COMPETÈNCIA MATEMÀTICA	APRENDRE A APRENDRE	AUTONOMIA I INICIATIVA PERSONAL
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						
32						
33						
34						
35						
36						

COMPETÈNCIES	COMPETÈNCIES COMUNICATIVES		COMPETÈNCIES METODOLÒGIQUES			COMPETÈNCIES PERSONALS
	C.COMUNICATIVA LINGÜÍSTICA I AUDIOVISUAL	C. ARTÍSTICA I CULTURAL	TRACTAMENT INFORMACIÓ I C. DIGITAL	COMPETÈNCIA MATEMÀTICA	APRENDRE A APRENDRE	AUTONOMIA I INICIATIVA PERSONAL
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						

COMPETÈNCIES	COMPETÈNCIES COMUNICATIVES		COMPETÈNCIES METODOLÒGIQUES			COMPETÈNCIES PERSONALS
	C.COMUNICATIVA LINGÜÍSTICA I AUDIOVISUAL	C. ARTÍSTICA I CULTURAL	TRACTAMENT INFORMACIÓ I C. DIGITAL	COMPETÈNCIA MATEMÀTICA	APRENDRE A APRENDRE	AUTONOMIA I INICIATIVA PERSONAL
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						
32						
33						
34						
35						
36						

COMPETÈNCIES	COMPETÈNCIES COMUNICATIVES		COMPETÈNCIES METODOLÒGIQUES			COMPETÈNCIES PERSONALS
	C.COMUNICATIVA LINGÜÍSTICA I AUDIOVISUAL	C. ARTÍSTICA I CULTURAL	TRACTAMENT INFORMACIÓ I C. DIGITAL	COMPETÈNCIA MATEMÀTICA	APRENDRE A APRENDRE	AUTONOMIA I INICIATIVA PERSONAL
37						
38						
39						
40						
41						
42						
43						
44						
45						
46						
47						
48						
49						
50						